

tos hiányt pótol a fejezet a mezőgazdasági szakoktatás első elmékedőinek feltámasztására. Az utolsó két fejezetben, a szabadkereskedelem és védvám tárgyalásakor eltemetett, elfeledett írók születnek újjá, források szólnak meg, más színben látjuk egyszerre a 19. század elejének folyóirat kísérleteit, nemzetjavító törekvéseit. A fejezetek nagyobb részét multszázadi történelmünk két vezéralakja tölti ki. Széchenyi tárgyalásakor lemond arról, hogy saját lelkével tárja fel és színezzé a nagy nemzetneve'öt. A nyújtott kép az eddigi eredmények összefoglalása; hiányzik az egyéni íz, amit Tessediknél annyira megcsodáltunk. Kossuth jellemzése több egyéni meglátást, új ítéletet tartalmaz s rövid terjedelme ellenére sikerültebb.

Ismert és új anyag van a műben. A szerző nagyarányú kutatásokat végzett (főleg levéltári), jegyzetei szűkszavúak, kevés levéltári utalást tartalmaznak s ezzel a további kutatás szinte teljesen főszövegre szorul. Mesteri módon történt a tudományos eredmények összegezése és rendszerezése. Gazdag leleményről, szellemességről tanuskodnak a fejezet- és alcímek. A Teremtő a szerzőbe izzó magyar lelket lehelt s ennek a könyvben csodálatos megnyilatkozásai vannak. A mű nyelve nevelésiügyi irodalmunkban szinte szokatlanul lendületes, színes és zamatos.

Az volna szükséges, hogy minél több hazánkfia forgassa Borotvás-Nagy Sándor munkáját s okuljon a magyar törekvésekből. A szakiskolai tanárságnak viszont jó útravaló s nélkülözhetetlen segédkönyv a nemzetépítő munkában,

Dr. Verbényi (Veszélka) László.

Matzkó Gyula: Fizika. Gyakorlati tanítások. I. rész. 8°. 175 oldal. Szeged, 1939.

A Gyakorló Polgári Iskola könyvtára XXII. kötete ez a munka, amelyet Matzkó Gyula, a kiváló gyakorlati pedagógus írt. A mű a polgári iskolák fizika tanítási anyagának első részét öleli fel, míg a második rész, amely az optika, mágneses és elektromos jelenségek gyakorlati tanításait tartalmazza, előkészületben van.

A mű bevezetőjében így ír a szerző: „A tanári munka nem lehet sablonos, minden részletében kötött, mert akkor lélektelenné válik, holott a tanításban léleknek kell hatni lélekre“. Ő sem kíván sablont adni. Szerző természetesen igyekszik maximálisat nyújtani munkájában, hogy könyve minden igényt kielégítsen. Igen részletesen tárgyalja a tanmenet kérdését is. Összehasonlítást tesz különböző iskolák tanmenetei között. Annak az elvnek híve, hogy a polgári iskolákban nem engedhető meg a gyermek értelmi színvonala miatt a tudományos rendszeresség nyomán való haladás, mert az elméletek felépítése a középiskola felső osztályainak feladata.

A tanmenet összeállításán meglátszik a szerzőnek nagy gyakorlati tapasztalata. Ismeri jól az anyagot, de ismeri a gyermeket is, akivel a kiválogatott anyagot közölni kívánja. Részletes útmutatást találunk e műben a tanmenetek összeállítására vonatkozólag. Szó esik az óravázlatokról is. Igen ügyesnek tartjuk, hogy a tanítás alkalmával használt eszközök jegyzéke is szerepel a tanítási vázlatban.

Szerző ezután öt részben nyújt gyakorlati tanításokat. A tanításokon akár a tanár által bemutatott, akár a növendékek által végzett tanulói kísérletek egyszerű, a növendék és tanár együttes munkájával könnyen előállítható eszközökkel történnek. A tanszergyarak drága eszközeit nem igen vagy csak igen kivételesen használja. Szerzőnek ezen a téren végzett sok egyéni elgondolását itt ki kell emelnünk.

Végül a szerző igen bő irodalmat sorol fel.

Igen nagy felkészültséggel, tárgyyszeretettel készült ez a könyv, amely a polgári

iskolák fizika tanításának eredményesebbé tételéhez kíván hozzájárulni. Igen melegen ajánljuk minden fizikát tanító kartárs szíves figyelmébe.

Babiczy Ede.

Dr. Beyer Edéné: Útmutató a népiskolai írvaolvasás tanításához az új írásmód (a zsinórirás) alapján. Budapest. 1939: 198. l.

Az Útmutató a zsinórirással kapcsolatos írvaolvasási módszert oly alaposan, kimerítően és mindamellott megkedveltetően ismerteti, hogy a művet tanulmányozó szakember minden nehézség nélkül ismeri meg a zsinórirást, annak minden előnyét s egyúttal a módszert is, amely játszva tanít gyermeket, felnőttest tetszetős, vi lágos és jól olvasható folyóírássra.

A világháborút követő átalakulások követelőleg sürgették a régi dőlt írás korszerűsítését. A hazai és külföldi írásszakértők haladó része tudományos tárgyi és lélektani kísérletek alapján megállapították a régi írás hátrányait s ugyanakkor megindult a korszerűsítési folyamat: az álló zsinórirás kifejlesztése.

Előnyei.

1. Egyenes testtartás, ami nem vezethet gerincferdülésre.
2. A legtermészetesebb irányú és részarányú leegyszerűsített álló betűk.
3. Az egyéni adottságokat nem gátló vonalozatlan sima papír, amelyen úgy a kisírást, mint a nagyírást egyén gátlásmentesen írhat.
4. A gömbvégű, egyenletes vastagon író toll.
5. A folyóírás zavartalanságának rendszeres reánevelés által való biztosítása.

E pontokba tömörített előnyök egyszerűvé és ezzel kedvelté teszik az írást még azok részére is, kik ezideig — félve a technikai nehézségektől — írásisíszonyban szenvedtek.

Beyerné Kispesten, nagylétszámú és szegény sorsú szülők gyermekeiből benépesült osztályban végzett eredményes kutató munkát. Közel egy évtizedig foglalkozott a zsinórirás elméletével s gyakorlatával, míg eljutott az Útmutató megírásához.

Munkája az írástanítás új korszakának a diadalmas megindulása. Már nem keresés, kutatás, hanem kiforrott módszer, amely igazán útmutató arra, hogy az egész nemzet írását — kitartó és rendszeres munkával bár — minden nehézség nélkül kialakítsuk.

Kihangsúlyozott előnye az, hogy lélektani és gyakorlati kutatásai folytán egyszerűsítette a módszert azzal, hogy elhagyta az átmeneti írás tanítását.

Módszerében e hármás fokozatot létesítette:

1. Előgyakorlatok.
2. Kiinduló írás.
3. Folyóírás.

Módszerével már az első osztályban megalapozza a gyermek folyóírását. Tehát azt a folyóírást tanulja meg, amit egész életén át használni fog. Ezzel szemben gondoljunk vissza az eddig használatos írástanításra! Első osztályban megtanítottuk a dőlt, egyenlőtlen részarányú betűk írását. Mennyi nehézséggel járt, mire — különösen régebben — a dőlt, több részből álló és különböző árnyalatú betű elkészült. Nemcsak a gyermek, hanem a tanító is belefáradt és már az írás gondolatára is gátlást érzett. De ez csak a kiinduló írás volt, ami nem volt alkalmas a folyóírássra. A folyóírást pedig módszeres tervszerűséggel senki sem tanította. Mindenki saját egyéni találgatásával alakította ki egyéni folyóírását. Hogy aztán ez az egyéni folyóírás nagy általánosságban milyen volt, az aztán köztudomású.